

Voorganger: ds. Paul Visser (Rotterdam)

Thema: *Liefde moet je doen*

n.a.v. 1 Johannes 4: 7 - 11

Liefde moet je leren.

En wij lezen een paar woorden uit de eerste brief van Johannes.

Johannes, een volgeling van Jezus. Johannes die heel veel over de liefde van God, van Jezus heeft geschreven. Hij wordt wel *de apostel van de liefde* genoemd. Dat is de toon die hij aanslaat, maar wat is dat nu precies? Hij schrijft erover:

"Geliefde broeders en zusters, laten wij elkaar liefhebben, want de liefde komt uit God voort. Ieder die liefheeft, is uit God geboren en kent God. Wie niet liefheeft, kent God niet, want God is liefde. En hierin is Gods liefde ons geopenbaard: God heeft zijn enige Zoon in de wereld gezonden, opdat wij door Hem zouden leven. Het wezenlijke van de liefde is niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad en zijn Zoon heeft gezonden om verzoening te brengen voor onze zonden. Geliefde broeders en zusters, als God ons zo heeft liefgehad, moeten ook wij elkaar liefhebben."

Nou, liefde kun je niet dwingen, toch? Dus het is een rare zin van Johannes: *Wij moeten elkaar liefhebben*. Want, ja liefde moet je voelen. Liefde is echt iets van je hart en heel, heel spontaan en anders is het een beetje schijnheilig, als je maar net doet *alsof* je liefhebt. Dus ja, het thema is wel: *Liefde moet je doen*, maar ik zou geneigd zijn te zeggen: *Liefde moet je voelen*.

En dan gaat alles vanzelf. Dan *moet* er niks meer, dan *wil* je niet anders. En toch, ik heb gekozen voor dit thema, misschien wel een beetje tegen mezelf in, omdat Johannes het zegt: **"Liefde moet je doen"**.

"Laten wij elkaar liefhebben," zegt hij "en als God jou zo heeft liefgehad, *moet jij het ook* - of je zin hebt of geen zin, of je ervoor voelt of niet voor voelt. Wat is dat voor een liefde?"

Er zijn in het Nieuwe Testament drie soorten woorden voor liefde:

Fileo, φιλέω is eigenlijk iets van heel veel voelen voor de ander, over en weer. [Denk aan alle woorden met filo... en ..fiel, red.]

Het heeft iets met verliefdheid ook te maken en vertrouwdheid. En dat je echt het nodige met elkaar hebt. Nou dat heb je lang niet met iedereen. Kun je ook niet dwingen. Dat ontstaat. Een klik, een vonk die overspringt. Fileo. Dat is helemaal oké trouwens

En dan Eros. ἔρως. Dat kunnen we wel raden wat dat is. Maar dat is niet gelijk allemaal verkeerd en verdacht. Dat is ook gewoon dat je geniet van de ander, helemaal opgaat in de ander. Lichamelijk, seksueel. Geniet.

Eros, als die twee samengaan, Fileo en Eros, nou dan is het een beetje hemel op aarde, toch?

En is er nòg een woord, en dat wordt hier gebruikt: **Agapè**. ἀγάπη, net even anders. Agapè is liefde van één kant. Dat is liefhebben, ook al voelt die ander niks voor jou en jij in eerste instantie ook niet gelijk voor de ander. *Agapè moet je doen*. Agapè is een houding, daar moet je bewust voor kiezen dat je je niet overgeeft aan haat en aan je emotie en aan je eigen gevoelens ten aanzien van die of gene, maar dat je zegt: "Nee, ik ga die ander benaderen, zodat hij iets van liefde ervaart. Dat hij er mag zijn. Dat hij gezien wordt. **Zelfs al moet je weerstand in jezelf overwinnen**. Agapè kan een *vijand* liefhebben, althans, dat is de bedoeling.

Nou, een vijand daar voel je niks voor, de vijand daar loop je liever een straatje voor om.

Een vijand, die moet maar in zijn sop gaarkoken, vind je niet? Een vijand ... die zoekt het maar uit.

Nee, zegt Agapè, die vijand is ook een mens en die vijand is het meest geholpen met het goede, niet oog om oog, tand om tand.

"Juist de vijand," zei Bonhoeffer ooit, "heeft het nodig om gezien te worden verrast te worden door het feit dat ik hem niet afdank maar opzoek." Waarom opzoek?

Dat doorbreekt de vijandschap. Dát is de liefde van God. Er staat in de Bijbel dat God vijanden liefheeft, goddeloze mensen, die niks voor Hem voelen, die overal voor *in* zijn, behalve voor Hem.

Die zeggen: "God kan mij gestolen worden." En toch heeft Hij hen lief.

Zijn hart gaat naar hen uit, niet omdat hij gelijk heel veel voor ze voelt, maar *omdat Hij ze niet kwijt wil*, omdat hij het niet kan aanzien dat je in je eigen sop gaar kookt, om het zo maar eens te zeggen, dat kan Hij niet verdragen. Hierin is de liefde, de liefde van God: *niet dat wij Hem hebben liefgehad*. Nee, het kwam *niet van twee kanten, maar Hij ons!* En toen is Hij gegaan tot het uiterste. Toen heeft Hij gezegd: "Ja, dat wat tussen jou en mij in staat, dat jij mij niet kan luchten of zien, daar reken ik niet jou op af, maar dat los ik zelf op, **de schuld die jij daaraan overhoudt, die neem ik voor mijn rekening.**

Dát is apart! Dát is liefde die echt tot het uiterste gaat, over alle grenzen heen. *Dát is liefde die niet afhankelijk is van wie de ander is.* Dát is liefde die van binnenuit ervoor kiest om te zeggen: 'Je deugt voor geen ene meter. Maar ik laat je niet vallen. Integendeel, ik ga voor jou door het vuur.' Prachtig hè? En het is bewezen in Jezus, dat zegt Johannes één en andermaal. Hij zegt het zelfs twee keer achter elkaar, want hij is er zo van ondersteboven: *"Hierin is de liefde: niet dat wij Hem hebben liefgehad, maar dat Hij ons lief had en zijn Zoon zond, tot verzoening voor onze zonden, opdat wij zouden leven door Hem."*

God komt ermee voorbij: "Alsjeblieft," zegt Hij, (midden in jouw verzet) "Ik ben er voor jou, ik heb hart voor jou. En hoe je het ook verkloot hebt? Hier, heb je Mijn hand, ik wil je thuis hebben bij Mij. Ik wil je toekomst geven." Dat is liefde, hè? Dat voel je wel aan. Dan krijg je tranen in je ogen, als dat tot je doordringt. Dan zeg je: "God, daar heb ik heel vaak niks aan gedaan, ik heb ook helemaal niet verdiend dat U mij zo lief hebt." Waar komt dat vandaan? Ja, dat komt uit Gods hart. Daar heeft Hij voor gekozen. 'Daar was Hij innerlijk toe bewogen,' staat er. Prachtig als God ons zo liefheeft.

Maar dan jij ook! Ja, dan moet jij ook aan de bak. Gewoon aan de bak?

Ja, niet vragen: wat voel ik voor de ander en wie is de ander, maar ervoor kiezen om liefde te doen, liefde te leven? Juist ook soms bij die ander, waar je helemaal niet zoveel voor voelt. En dat heet in de Bijbel niet schijnheilig, dat denken wij hè, dat is *schijnheilig*? **Je moet het echt menen.** Nou, je hoeft het in de bijbel helemaal niet altijd echt te menen. Je moet zó liefhebben, zoals God liefheeft. En dat is een liefde die over

grenzen heen gaat. Dan gaat het dwars tegen je gevoelens in, maar dan laat jij je niet door je gevoelens tegenhouden, dan ga je over je grenzen heen en reik je toch uit naar de ander. En dan zeg je: "Ik laat jou niet vallen. Al ben je soms een klojo." Mag ik het even zo zeggen? Jawel, hè?

Dat is liefhebben, al is die ander helemaal niet wat jij graag ziet en verwacht.

Zo gaat God toch met jou om: Jij bent schuldig, en hoeveel geduld heeft God met jou? **Dus kijk nu eens met Gods ogen naar de ander.**

Bonhoeffer zei ook hierin iets heel moois: "Als je bedenkt dat Jezus ook voor die ander gestorven is, dat er bij God voor die ander, waar jij misschien een hekel aan hebt, of moeite mee hebt, ook voor hem genade is, zou jij dan te goed zijn om genadig te wezen? Waar haal je eigenlijk het lef vandaan om anders te doen dan wat God doet met jou?"

Vind ik wel een hele mooie: **liefde moet je doen.** Ik hoop dat je het een beetje hebt begrepen en dan kan het zomaar gebeuren dat je al doende ook wat gevoel en hart krijgt voor de ander. Begin niet te vragen hoeveel je voor de ander voelt, begin het *te doen*. Krijg je zomaar hartstocht? Ik denk en daar wil ik mee afsluiten aan een voorbeeld dat ik las.

In Zuid-Afrika is die Verzoeningscommissie aan de gang geweest, nadat de apartheid was afgeschaft en er was een vrouw die had ontzettend veel onrecht geleden. Haar man was op een dag gevangen genomen en was met benzine overgoten op een voor haar onbekende plek en verbrand. En degene die daar schuldig aan was, een politiemann die daar de leiding in had, stond terecht. En de man bekende. En toen mocht die vrouw nog wat zeggen. Zij zei: "Ik wil drie dingen zeggen. Het eerste: *Mag ik jou omhelzen?*" Dat was niet omdat die man zo aardig was, maar omdat ze alles wat er was gebeurd wilde beantwoorden met liefde. Omdat ze wist: dit is het enige wat die man nu nodig heeft, anders is hij verloren als hij met deze schuld moet leven. Ten tweede: *"Zou je mij de plek aan willen wijzen, waar mijn man met benzine is overgoten en is verbrand, zodat ik alsnog op die plek hem kan gedenken.* En tot slot: *"Zou jij elke week bij mij willen komen eten. Want ik heb nog zo heel veel liefde over. Om aan iemand te geven, jij kunt er wel wat van gebruiken."*

Liefde moet je doen.

Amen